

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Multikulturalitás a kortárs filmben

Egyetemi tanév 2026/2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Mesterképzés (MA)
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Kritikai elmélet és multikulturális tanulmányok
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Multikulturalitás a kortárs filmben			A tantárgy kódja	HMM2201
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					40
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					40
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					40
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					16
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					140
3.8. A félév összóraszama					182
3.9. Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	70%-os jelenlét
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Kéthetente 3 órában tartjuk a szemináriumokat

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is,

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	A társadalomtudományok és a bölcsészettudományok kutatási módszereinek kreatív alkalmazása problémamegoldás során, az eredmények érveléssel alátámasztott közlése
CP3	A társadalmi, politikai és ideológiai jelenségekre irányuló kritikai gondolkodási és értékelési kompetenciák; művészet- film- és médiakritikai kompetenciák
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT2	A kritikai elmélet és a multikulturális tanulmányok szakterületén felmerülő problémák elemzése a kortárs társadalom- és politika-filozófia, az alkalmazott etika, a társadalom-, politika- és kommunikációtudományok, a vizuális és filmtudományok perspektívájából
CT3	A társadalom és a kultúra aktuális problémáinak beazonosítása, elemzése és megoldása a kritikai társadalomelmélet, a multikulturális vagy interkulturális tanulmányok szemszögéből, interdiszciplináris kutatási módszerek alkalmazásával

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP3	1. Ismeri a kortárs társadalom- és politika-filozófia, az alkalmazott etika szakterületeinek sajátos elméleti fejleményeit és fogalmait, továbbá a társadalom-, a politika-, kommunikáció- és kultúratudományok, a vizuális és filmtudományok tudományterületein a társadalomkritikával és a multikulturalizmussal kapcsolatos elméleti szempontokat	1. Képes ésszerűen érvelni az emberi létezéssel, az értékrendekkel, a tudással vagy a valósággal kapcsolatos vitákban

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	
1. Ismeri a filmes modernizmusban kialakult stilisztikai mintázatokat és a multikulturalizmussal kapcsolatos elméleti szempontokat	
2. Képes felismerni a globális és helyi jellegzetességeket a kortárs filmművészetben	
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)	
1. Képes felismerni és ésszerűen érvelni a különböző értékrendekkel és stilisztikai mintázatokkal kapcsolatos vitákban	

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. Bevezetés. A filmnyelv alkotóelemei	Beszélgetéssel kombinált előadás	
2. A film formanyelve: plánok, szemszögek, a kameramozgások típusai	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	

ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

3. A kulturális idegenség reprezentációja	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
4. Dokumentarista és játékfilmes formák	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
5. Dokumentarista formák az iráni filmekben: Abbas Kiarostami	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
6. Dokumentarista formák az iráni filmekben: Jafar Panahi	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
7. Lokalizáció és globalizáció kérdése a kortárs keleti filmekben	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
8. Kortárs dél-koreai filmek: Kim Ki-duk filmjei.	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
9. Hibrid kulturális identitás a keleti filmekben. Wong Kar-wai filmjei	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
10. Hagyomány és filmnyelvi kísérletek között: Tsai Ming Liang filmjei	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
11. Romareprezentációk a magyar filmekben	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
12. A közelmúlt emlékezete. A kelet-európai film a rendszerváltás után	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
13. A lokalizáció ábrázolása az új román filmekben	Filmrészletek vetítésével összevont előadás	
14. Az ismeretek összefoglalása, a szakdolgozatok megbeszélése		

Könyvészet

Aumont, Jacques – Marie, Michel: A filmelemzés meghatározása. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Palatinus, Budapest, 2004, 9–42.

Báron György: Kamera, csadorban. Új iráni filmek. *Filmvilág*, 2001/5. 29–31.

Bordwell, David: Szimptomatikus interpretáció. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Palatinus, Budapest, 2004, 43–98.

Csantavéri Júlia: Férfiak városa. Jafar Panahi. In: *Filmrendezőportrék* (szerk. Zalán Vince). Budapest: Osiris, 2003. pp. 321–338.

Feischmidt Margit (szerk.): *Multikulturalizmus*. Osiris, Budapest, 1997

Gorács Anikó: *Forradalmárok. Az új évezred román filmművészete*. Budapest, Mozaik-könyvek, 2010

Gyenge Zoltán: *Kép, mozgókép, megértés. Egy fenomenológiai filmelemzés elmélete*. L'Harmattan, 2017.

Gregus Zoltán: Helyi színekre komponált formanyelv. Cristi Puiu és Corneliu Porumboiu filmjeinek sajátosságai. In: Ungvári Zrínyi Imre (redact.): *Értelmelemintázatok a globalizáció és lokalizáció találkozásában*. Ed. Pro Philosophia – Egyetemi Műhely, 2021, 149–176

Homer, Sean: "The Roma Do Not Exist": The Roma as an Object of Cinematic Representation and the Question of Authenticity

Horváth Réka – A. Gergely András (szerk.): *Szoft montázs. Elméleti közelítések az antropológiai filmekhez*. MTA Politikai tudományok intézete, Budapest, 2004,

Jean Ma: *Melancholy Drift. Marking Time in Chinese Cinema*. Hong Kong University Press, 2010

Jean-Luc Nancy: *The Evidence of Film*. Abbas Kiarostami. Yves Gevaert Publisher, 2001

Juhász Péter: *A kulturális idegenség ábrázolása mint az etnográfiai szöveg és mozgókép közös kihívása*. <http://apertura.hu/2010/tavas/juhasz>

Marks, Laura U.: *The Skin of the Film: Intercultural Cinema, Embodiment, and the Senses*. Duke University Press. 2000

Metropolis. Posztkoloniális filmelmélet. 2005/2.

Metropolis. Wong Kar-wai-összeállítás. 2005/4.

Pócsik Andrea: *A film cigány teste. A magyar filmtörténet romaképei a kortárs kultúrakutatások tükrében*. Doktori disszertáció, 2011

Szabó Gábor: *Filmes könyv. Hogyan kommunikál a film*. Ab Ovo, Bp. 2002.

Waldenfels, Bernhard: Az idegenség etnográfiai ábrázolásának paradoxonjai. In: *Az idegen. Variációk Simmeltől Derridáig*. Szerk.: Biczó Gábor. Csokonai Kiadó, 2004. 91–116.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Urszula Antoniak: <i>Nothing Personal</i> , 2009	Filmelemzés, beszélgetés	Filmvetítéssel összevont szemináriumok (kéthetente 3 óra)
Ulrich Seidl: <i>Import/Export</i> , 2007	Filmelemzés, beszélgetés	

Abbas Kiarostami: <i>Through the Olive Trees</i> , 1994	Filmelemzés, beszélgetés	
Jafar Panahi: <i>The Mirror</i> , 1997	Filmelemzés, beszélgetés	
Wong Kar-wai: <i>Chungking Express</i> , 1994	Filmelemzés, beszélgetés	
Tsai Ming-liang: <i>What Time Is It Over There?</i> , 2001	Filmelemzés, beszélgetés	
Tony Gatlif: <i>Gadjo dilo</i> , 1997	Filmelemzés, beszélgetés	

Könyvészet

Katharina Schmid: "Fremd bin ich eingezogen..." – An Outsider's Vision of Ireland in

Urszula Antoniak's *Nothing Personal. Estudios Irlandeses*, Number 8, 2013, 105–113

Martin Brady – Helen Hughes: *Import and Export: Ulrich Seidl's Indiscreet Anthropology of Migration*. http://www.gfl-journal.de/1-2008/brady_hughes.pdf

Bátori Anna: Fess nekem apokalipszist! *Filmszem* 2013/4.

Jean-Luc Nancy: *The Evidence of Film*. Abbas Kiarostami. Yves Gevaert Publisher, 2001

Gyenge Zsolt: Kiarostami tekintete. In: Uő: *Kép, mozgókép, megértés. Egy fenomenológiai filmelemzés elmélete*.

L'Harmattan, 2017. 103–136.

Csantavéri Júlia: Férfiak városa. Jafar Panahi. In: *Filmrendezőportrék* (Szer. Zalán Vince). Osiris, Bp. 2003, 321–338.

Vincze Teréz: Anamnézia. Idő, emlékezés, felejtés Wong Kar-wai filmjeiben. *Metropolis* 2005/4. 64–75.

Győri Hanna: Hongkongi találkozások. Wong Kar-wai: *Csungking expressz*. *Metropolis* 2005/4. 92–101.

Jean Ma: The Post-Classical Art Film. in: Uő: *Melancholy Drift. Marking Time in Chinese Cinema*. Hong Kong University Press, 2010, 73–95.

Sean Homer: "The Roma Do Not Exist": The Roma as an Object of Cinematic Representation and the Question of Authenticity

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az előadásokhoz kapcsolódó dolgozat elkészítése és bemutatása	Vizsga	40%
	A könyvészeti anyag ismerete és kreatív felhasználása a bemutatott dolgozatban, sajátos és következetes nézőpont érvényesítése az elemzésben	Vizsga	20%
9.5 Szeminárium/ Labor	szemináriumi referátumok vagy részdolgozatok bemutatása	Folyamatos felmérés	20%
	hozzászólás a felvetett témákhoz	Folyamatos felmérés	10%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Legalább 70 %-os jelenlét - a megbeszélte szakirodalom minimális ismerete			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

	☐	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kitöltés időpontja:
2026. 04. 10.

Előadás felelőse:
Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:
Dr. Nagy Róbert egyetemi docens

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az [Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás](#) szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.